

BIORESURSU IZMANTOŠANAS TEHNOLOĢIJU KLIMATA ADAPTĀCIJAS ASPEKTI

LU 74. zinātniskās konferences Sesija
“Klimata izglītība”

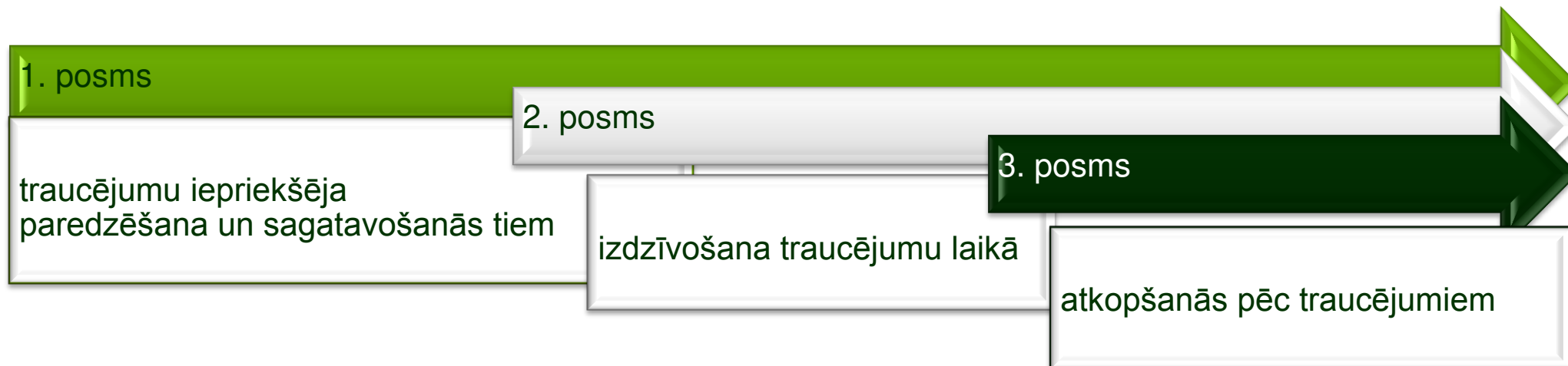
**Andra BLUMBERGA, Anna KUBULE, Lelde
TIMMA, Francesco ROMAGNOLI**

2016. gada 3. februārī

Klimata pārmaiņu ietekme uz tautsaimniecību

- Klimata pārmaiņu ietekme uz daudzām nozīmīgām sfērām, tai skaitā, ekoloģiskajām sistēmām un tautsaimniecību, ir nenovēršama, tādēļ nepieciešams izstrādāt klimata adaptācijas stratēģiju.
- Klimata pārmaiņu rezultātā dažādās tautsaimniecības jomās var rasties ne tikai sarežģījumi, bet var izveidoties arī jaunas iespējas.
- Laikus izstrādāta un ieviesta klimata adaptācijas stratēģija ļauj samazināt iespējamus postījumus un veicināt klimata pārmaiņu radīto jauno iespēju izmantošanu.
- Veiksmīga adaptācijas stratēģija ietver izturētspējas uzlabošanas pasākumus.

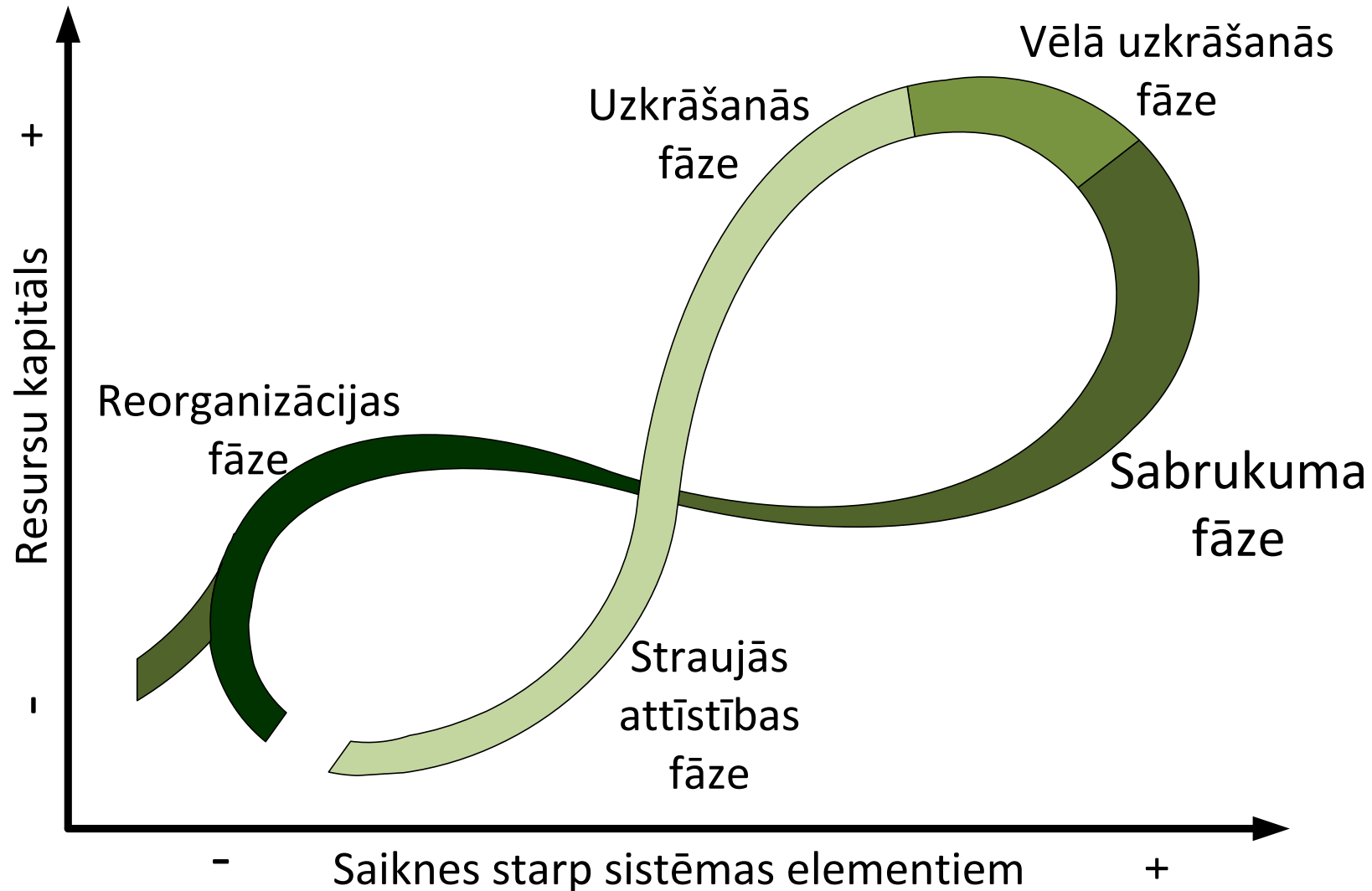
Izturētspēja (*resilience*) raksturo sistēmas spēju izturēt traucējumus un pārmaiņas, saglabājot savas pamatfunkcijas, struktūru un darbību (arī kopumā – sistēmas identitāti), atjaunot sistēmas darbību pēc traucējumiem un uzturēt savu funkcionalitāti noteiktā līmenī noteiktu laika periodu.

Izturētspēja un klimata adaptācijas veicināšana

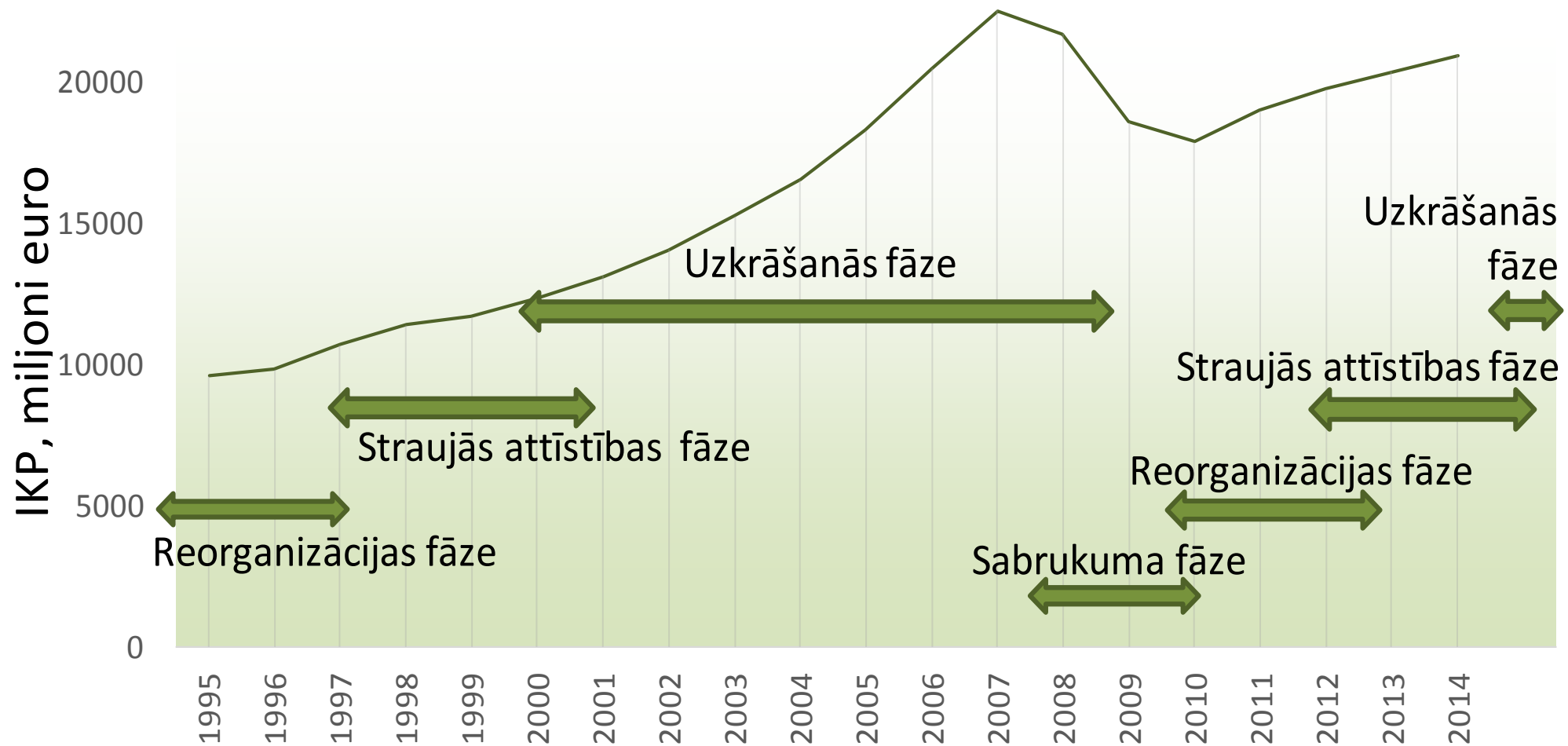
- Klimata izturētspējas izpētē arvien plašāk tiek uzsvērts, ka sistēmu mērķis pēc traucējuma nav atgriezties tajā pašā līdzsvara stāvoklī, bet gan censties mācīties no radušās situācijas un veicināt noturību nākamo traucējumu gadījumā.
- Sistēmu izturētspējas teorijā ļoti būtiska nozīme ir adaptīvajiem cikliem – tie raksturo noteiktas fāzes, kuras sistēma piedzīvo cikliski.
- Ir iespējams arī paredzēt, kurā fāzē sistēma labāk pakļausies izmaiņām un to, kādi adaptācijas pasākumi radīs lielāku ietekmi uz sistēmu attiecīgajā fāzē.

Adaptīvie cikli (adaptēts no Fath u.c., 2015)

Fath, B. D., C. A. Dean, and H. Katzmaier. 2015. Navigating the adaptive cycle: an approach to managing the resilience of social systems. *Ecology and Society* 20(2): 24.]

Adaptīvie cikli Latvijas ekonomiskās attīstības kontekstā

Secinājumi

- Klimata adaptācijas jomā ļoti svarīgi nodrošināt ne tikai īstermiņa adaptācijas pasākumus, bet arī plānot ilgtermiņa adaptāciju, izstrādāt adaptācijas stratēģiju un veicināt sistēmu izturētspēju.
- Veiksmīgai bioresursu izmantošanas tehnoloģiju ieviešanai, nepieciešams ņemt vērā šī brīža ekonomisko situāciju un adaptīvu ciklu pieeju.

Pateicība

Pētījums izstrādāts ar Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instrumenta atbalstu projekta Nr. 2/EEZLV02/14/GS/033
“Bioekonomikas modeļa izstrāde bioloģisko resursu ilgtspējīgai izmantošanai klimata pārmaiņu samazināšanai un pielāgošanās kapacitātes celšanai (BIO-KLIMATS)” ietvaros.